

KIRKETORGET

ÅSANE MENIGHETSBLAD - NR. 3 - SEPTEMBER 2022 - 80. ÅRGANG

*Flotte ungdommer
på ledersamling*

ÅSANE MENIGHETSKONTOR

ÅSANE KIRKE

Åsane Senter 44, 5116 ULSET - tlf.: 55 36 22 50

E-post: asane.menighet.bergen@kirken.no

Sokneprest
Lars Petter Eide
Mobil: 994 83 804
le879@kirken.no

Prest
Arne Mulen
Mobil: 905 58 049
am453@kirken.no

Kapellan
Jon Zimmermann
Mobil: 480 69 210
jz925@kirken.no

Kirketjener
Tor Vilhelm Tysseland
Mobil: 926 26 175
tt547@kirken.no

Kantor
Maria Spikkeland
Mobil: 997 75 177
ms937@kirken.no

Kantor
Gerd Inger Yddal
Mobil: 922 60 608
gy329@kirken.no

Kantor
Jon Stubberud
Mobil: 414 32 232
js587@kirken.no

Menighetspedagog
Ole Arthur Hanstveit
Mobil: 920 68 694
oh939@kirken.no

Trosopplærer
Ingrid Ulrikke Husøy
Mobil: 920 66 254
ih285@kirken.no

Ungdomsarbeider
Siri Mjøltnes
Mobil: 47318456
sm767@kirken.no

Administrasjonsleder
Kjerstin Sofie Wiken
55 36 22 50 / 996 42 310
kw952@kirken.no

Diakon
Rita Eldholm
Kontor: 55 36 22 62
re253@kirken.no

Styrer, Stjernen åpen barneh.
Kate E. Bølstad
Mobil: 917 24 471
kb287@kirken.no

Vernepleier/klubblleder
Annette Lid Ussi
Mobil: 922 90 825
al873@kirken.no

Vertskap
Joana Vaitke
Mobil: 968 75 991
jv694@kirken.no

Pedagogisk leder
Stjernen åpen barnehage
Sandra H. Bergqvist
sb943@kirken.no

Menighetsrådsleder
Jan Sverre Stray
Mobil: 905 29 875
jan.sverre.stray@gmail.com

Bank kontonr.: 1644.03.37914

Telefoner:

For henvendelser vedrørende dåp, vielse eller begravelse kontakt: BKF-Kirketorget tlf.: 55 59 32 10, se mer informasjon på <http://bergen.kirken.no>
For leie av lokaler i Åsane kirke: telefon 55 36 22 50

MENIGHETSRADET

Leder: Jan Sverre Stray,
jan.sverre.stray@gmail.com

KIRKETORGET

Ansvarlig redaktør:
Magne Fonn Hafskor, eyecu@online.no

Redaksjonssekretær:

Tor D. Hanson, tdhans@online.no

Redaksjonsmedarbeidere:

Rolf A. Rasmussen, rolfmand@gmail.com og Kurt Ove Mæland, km526@kirken.no
Tor Vilhelm Tysseland, tt547@kirken.no

ANNONSEANSVARLIG

Torill Hatlebrekke Husebø
Mobil 99 55 07 87

STYRELEDER FOR MENIGHETS- BLADENE I ÅSANE PROSTI:

Bjarte Flaten
Epost: bjarteflaten@gmail.com

HJEMMESIDE:

kirken.no/asane

Neste utgave av Kirketorget kommer ut torsdag 17. november. Frist for levering av lokalstoff er fredag 28. oktober.

Prestens hjørne

Sann tilgivelse

Å tilgi handler om å erkjenne sin egen og den andres begrensning, men likevel ikke rette anklage. Gud viser oss hva sann tilgivelse handler om når Jesus dør i vårt sted på korset. .

AV JON ZIMMERMANN

Barn blir lært opp til å si unnskyld til hverandre når de sier eller gjør dumme ting. Dette bør vi aldri slutte med å gjøre selv når vi blir voksne. Å få gjort opp sin sak er et gode, enten vi er barn eller voksne. Da har vi det bedre med oss selv, og vi har det bedre med vår neste.

Peter, som var en av Jesu viktigste disipler, spør mesteren hvordan dette med tilgivelse skal forstås (Matt 18, 21-22). Hvor mange ganger skal han finne seg i ugjerninger og likevel tilgi? Peter kommer selv med et forslag: Syv? Skal en person virkelig gjøre meg urett hele syv ganger og bli tilgitt? Når skal jeg få si at nok er nok?

Jesu svar er av det radikale slaget. «Ikke syv ganger, men jeg sier deg: sytti ganger syv!» For Jesus er ikke tilgivelse et tall, selv om sytti ganger syv blir 490. Jesu svar er at vi alltid skal tilgi når urett blir begått mot oss:

Det kan være vanskelig å ta inn over seg. Skal vi ikke stå opp mot urett og urettferdighet? Skal vi ikke forsvare oss når det kreves? Skal vi bare tilgi og gå videre?

Jesu svar ligger på et dypere plan enn vår menneskelige fornuft klarer å gripe. Jesus selv stod opp mot urett og urettferdighet, og tok til motmæle når det krevdes av ham.

TILGIVELSE: «Sønnen sa: 'Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot deg. Jeg fortjener ikke lenger å være sønnen din.' Men faren sa til tjenerne sine: 'Skynd dere! Finn fram de fineste klærne og ta dem på ham, gi ham ring på fingeren og sko på føttene. Og hent gjokalven og slakt den, så vil vi spise og holde fest.» (Luk. 15:21-23). (Illustrasjon: «Den bortkomne sønnen», utsnitt fra et oljemaleri av Rembrandt)

Å tilgi handler om mer enn å unngå en konfrontasjon. Å tilgi handler om å erkjenne sin egen og den andres begrensning, men likevel ikke rette anklage. Gud viser oss hva sann tilgivelse handler om når Jesus dør i vårt sted på korset.

Vår begrensning som mennesker er når vi stadig gjør dumme ting, selv om vi vet hva som er det riktige å gjøre. Dette ser Gud bort fra. Han retter ingen anklage mot oss, men gir oss heller tilgivelse dersom vi ber han om det.

Så gjelder det for oss å speile denne kjærligheten Gud viser oss i møte med vår neste. Derfor skal vi alltid tilgi, for Gud gir alltid oss tilgivelse og nåde på nytt og på nytt.

På overnattingsfest i Åsane kirke

Helgen 18.-19. juni var fjorten 12-åringer og en god gjeng unge og voksne ledere samlet for å være med på Lys våken i Åsane kirke.

TEKST: INGRID ULRIKKE HUSØY

Etter at vi så oss nødt til å utsette Lys våken fra januar, så vi frem til å endelig kunne samles, og det var godt å oppleve at barna trivdes og hadde det gøy her i kirken vår.

Gjennom leker, konkurranser, stjerneløp og gudstjeneste-verksted ble deltakerne kjent både med hverandre, kirken og

Deltakerne danset for menigheten (foto: Tor D Hanson)

Autograf under påføring (foto: Emily Kolås)

noen sentrale deler ved gudstjenesten. Blant helgens høydepunkter kan vi trekke frem:

- Kampkveld, med lagkonkurranser og masse god stemning
- Samlet fremførelse av Lys våken-dansen på søndagens gudstjeneste
- Og ikke minst selve overnattingen i kirkerommet.

Vi håper og tror at de som deltok denne helgen har fått med seg noen gode minner og opplevelser, og vil takke for en flott helg. Vi gleder oss til neste!

Lys våken i kirkerommet (foto: Amalie Kolås)

Bli med på adventsfest!

- Når? Søndag 27. november, kl. 13.00-17.00
- Hvor? I Åsane kirke
- For hvem? Alle!
- Hva skjer? Adventsmarkering med minikonsert, åresalg, hovedlotteri, salgsboder, matservering og ulike aktiviteter for store og små.

Det hele avsluttes med en stemningsfull adventsstund i kirkerommet kl. 16.00, før det blir tenning av menighetens egen julegran, og juleregang på plassen utenfor kirken. Her blir det også åpning av den nye julestallen!

Spre ordet til familie, venner og bekjente, og hold av datoen! Hjertelig velkommen!

PS: Vi er på jakt etter gevinster til både hovedlotteri (verdi over kr. 300,-) og åresalg (verdi under kr. 200,-).

Ta gjerne kontakt med oss om du har eller vet om noe som kan være aktuelt.

Alltid beredt i 60 år

– Jeg vokste opp i en kristen familie, der frivillighet i menighetsliv og speider var en naturlig og viktig del av det å være en kristen, en slags identitet om du vil, sier Anne Hanson, som anbefaler alle å være speiderleder.

AV KURT OVE MÆLAND

Vi sitter i et ganske minimalistisk, upersonlig kontor der lyden flyr mellom veggene og bolttrer seg i en intetsigende tom klang. Der sitter vi, Anne Hanson og jeg, og prøver å lokke fram de store linjene og de gyldne øyeblikk gjennom et helt liv som speider og menighetslem.

Jeg lytter, ser bilder, kjenner varme fra den samme stemmen som har gitt kjærlighet, omsorg og kunnskap til kanskje hundre håpefulle speidere.

– Jeg vokste opp i en kristen familie, der frivillighet i menighetsliv og speider var en naturlig og viktig del av det å være en kristen, en slags identitet om du vil, forteller hun.

– Da vi kom til Åsane menighet, var det naturlig for meg og min speidersjel å ta ansvar. Så da ble vi med som voksenledere i Sanctus. Og så fikk vi være med i unge-hjem-grupper. Jeg ble etter hvert også med og bidro som søndags-skolelærer.

– Vi ble invitert inn i menigheten av gode venner, og det er slik det må være, sier Anne engasjert.

– Jeg har ikke tro på slike kampanjer for å få flere inn i menigheten. Vi som går her, og kjenner det er godt, må være frimodige og invitere med oss venner og bekjente.

31 ÅR SOM SPEIDERLEDER

I 1991 startet Anne Hanson Rolland speidergruppe som en del av KFUK/KFUM sitt arbeid.

– Jeg hadde så lyst til at ungene mine skulle få ta del i menighetslivet. De kunne ikke synges, så da var det naturlig at inngangsporten til menigheten gikk gjennom friluftsliv, leirbål, og andre spennende opplevelser i naturen, sier hun.

– Jeg anbefaler alle å være speiderleder. Det gir så uendelig mye mer enn det krever, det er en glede å se barn blomstre og utvikle seg, og tenk at jeg får være med å bety noe for andre i et slikt kristent felleskap, sier hun med et smil.

SPOR I DE UNGE

Det er ikke lett for noen å sette ord på hva en har betydd for andre, så her må Anne tenke seg om.

– Det er vanskelig å si hva jeg har betydd for dem jeg har fulgt gjennom speideren, men jeg håper de har kjent seg sett for den de er, og at de har fått et grunnlag til det å være menneske i dagens samfunn. Barn trenger ikke kule ledere, slår Anne fast.

– Det de trenger er en som er der for dem. Men jeg må innrømme at det var moro da jeg fikk høre fra en mor om datterens «helteliste». Der lå jeg på en god tredje plass bak Besten og Besto. Slikt varmer selvfølgelig, sier hun med et smil i stemmen.

Hun legger raskt til hvor viktig hennes egne speiderledere var i ungdomstiden.

– De forkynte både med ord og hvordan de var som mennesker. De betyde mye for mange. En av vennene mine takker disse lederne for troen hun har i dag. Jeg håper og ber om at Jesus fortsatt blir en del av speiderarbeidet, sier hun. – Vi har jo mottoet «Rundt vårt leirbål er det plass til alle», og da kan noen kanskje bli litt redde for at enkelte skal føle seg ekskludert ved at Jesus får plass også.

– Jesus er en naturlig del av meg, jeg ser ham i Guds ord og menneskene rundt meg. Som realist har jeg vel ikke sånne veldig åndelige opplevelser, men han er med meg hele tiden, og det ønsker jeg at speideren skal gi til flere i fremtiden også.

FØLER SEG HJEMME

På spørsmål om hvordan hun har det i Åsane menighet, blir det stille en stund. Så hører jeg en stillferdig nynning. Etter litt tankevirksomhet, husker jeg hvilken sang det er: «Som et barn kommer hjem om kvelden».

– Ja, det er slik jeg føler det. Det er her jeg har mitt hjem, min tro og tjeneste avslutter Anne, og går videre ut i dagen og livet.

SAMSPILL MED NATUREN: – Det fine med speideren er jo det at man ikke trenger å prestere, en kan være seg selv i samspill med naturen og sine medspeidere. På den måten kan en få et nært forhold til både hvem en selv er, og hva naturen er, sier Anne Hanson. (Foto: Privat)

Det du ikke vet har du vondt av

Inviter med venner og kolleger på et spennende og tankevekkende foredrag i Kultursalen i Åsanes stortue. Her vil du få spennende og nyttig kunnskap om din personlighet og verdi. Med oss har vi spesialist i allmennmedisin Eilif Haaland og sykepleier Marit Haaland.

Eilif har tidligere vært lege i Olympiatoppen og leder for Branns yngre talentutvikling. De har gjennom 33 år benyttet medisinsk-psykologisk tilnærming og bibelske sannheter for å gi mennesker et bedre liv.

I dette foredraget deler de sine erfaringer og kunnskap med smakebiter fra livet og ukkeseminarene de arrangerer. Tilbakemeldingene fra disse er svært gode og berører kjernen i vår eksistens: Vårt hjerte og våre innerste tanker om verdi.

Vil du se deg selv og ditt liv i et nytt og bærekraftig lys er dette anledningen. Som Eilif sier: «Det du ikke vet har du vondt av». Benytt anledningen til å få ny kunnskap om deg selv. Vi sees torsdag 6. oktober!

Kultursalen i Åsane kulturhus, torsdag 6. oktober kl. 19.00. Varighet. To timer. Arrangør: Fellesskapskirken i Åsane i samarbeid med kirker og menigheter i bydelen.

Innsamling av klær, sko og sengetøy til Ukraina v/Tro-Håp-Kjærlighet

Første og siste lørdag i mnd. kl.12-14.00
v/Lærerhøgskolen på Breistein, Olav Bjordalsvei 43.

Pakkes i sekker - kr. 50.- pr. sekk

Kontaktperson: 99 64 24 70 • www.thk.no

Velkommen til Rasteplass!

Rasteplass er Åsane menighets temakvelder for fordypping i viktige, dagsaktuelle kristne problemstillinger. Foredragene holdes på torsdager kl. 19-21 i Torgstuen i Åsane kirke. Velkommen!

- Torsdag 13. oktober kommer Gunnar Johnstad, som har vært engasjert i arbeidet med den siste bibeloversettelsen til norsk (fullført i 2011). **«Kan vi stole på det som står i Bibelen?»** spør han, og tar oss med inn i det spennende og vanskelige arbeidet med å gi ny språkdrakt til de gamle tekstene. Gunnar Johnstad har bakgrunn som lærer ved NLA-høgskolen i teologi, religion og filosofi.

- Torsdag 17. november vil Sverre Holm holde foredrag under overskriften **«Den innbilte konflikten mellom Gud og vitenskap»**. Han er professor i fysikk ved Universitetet i Oslo, og kom i fjor ut med boken «Den innbilte konflikten. Om naturvitenskap og Gud». Han er også en kjent stemme fra panelet i det populærvitenskapelige programmet Abels Tårn i NRK P2. I sitt foredrag vil han vise hvordan naturvitenskap og Gud heller gir forklaringer som utfyller hverandre enn at de konkurrerer.

Kjære leser!

Takk for at du leser menighetsbladet. Særlig takk også til dere som gir økonomisk støtte til bladet. Gavene sikrer bladutgivelsene, der mange nedlegger mye ulønnet innsats for å gi best mulig leseropplevelse.

Det siste året har vi hatt økte utgifter og reduserte inntekter på grunn av Covid-19. Samtidig opplever vi at bladet bidrar til å opprettholde kontakten med kirken.

Vi håper at du har glede og nytte av bladet, og takker hjertelig for ditt bidrag.

Vennlig hilsen Bjarte Flaten
Styreleder for menighetsbladene i Åsane prosti

Tanker ved Ankerhytten

SAMLING VED ANKERHYTTEN: Også i år var det friluftsgudstjeneste ved Ankerhytten 2. pinsedag. Dette er en lang og god tradisjon som de siste årene har vært i samarbeid mellom menighetene i Biskopshavn og Eidsvåg.

**La oss bruke Ankerhytten som et minne- og refleksjonssted.
Et sted hvor fortiden kan gi oss nyttige tanker om veien inn i framtiden.**

TEKST OG FOTO: NILS AGNAR ELDHOLM

Et halvt anker beliggende på Sandviksfjellet – det må vel være landets mest spesielle minnested fra siste verdenskrig.

En eksplosjon som drepte 158 mennesker eller mer, skadet nesten 5000, ødela Håkonshallen, og laget storbrann i sentrum og på Nordnes. Ankeret ved hytten kan slik også være et sted for påminnelse om krigens voldsomme krefter, brutalitet og totale menighetsløshet.

GUDSTJENESTE I DET FRI

Helt fra 1981, da Biskopshavn menighet ved speiderne startet med gudstjenester ved Ankerhytten, har det vært naturlig å ha en liten markering her. De første årene var det mange som hadde opplevd krigen og eksplosjonen. De bar sine opplevelser med seg gjennom hele livet.

I dag er det ikke mange igjen av de som husker 20. april 1944 – med branner, døde og sårede mennesker, og gatene fulle av

I de fem krigsårene ble vi kjent med lyden av bomber som eksploderte, redselen for fremmede soldater, naboer som plutselig forsvant, og matmangel. Vær glad og takknemlig hvis du ikke har opplevd dette.

knuste glassvinduer. I de fem krigsårene ble vi kjent med lyden av bomber som eksploderte, redselen for fremmede soldater, naboer som plutselig forsvant, og matmangel. Vær glad og takknemlig hvis du ikke har opplevd dette.

VI MÅ IKKE GLEMME

For noen kan det kanskje virke meningsløst at vi skal minnes noe som skjedde for omkring 80 år siden. Nå lever vi jo i et land med fred og frihet. Men vi har ikke fått den freden og friheten gratis. Vi har mange å takke. Disse må ikke glemmes. Under og etter krigen er det mange av dem som har bodd i vårt nærområde – på steder vi kan se fra Ankerhytten:

- Øyjorden: To havnet i konsentrasjonsleir i Tyskland. En tredje, en telegrafist, er det skrevet bok om og kommet statue av.
- Nyhavn: Politimann. Han laget falske pass. Døde i konsentrasjonsleir.
- Hatleveien: Sjømann. Hans krigsinnsats er det laget film om.
- Jægerbakken: Kvinneforening med hemmelig radio. De deltok også i illegalt avisarbeid.
- Sølvberget: Student. Kurér mellom Bergen og Oslo.
- Ellerhusen aldershjem: Krigsseilere med fem år i stadig livsfare.
- Hellebakken: Huseieren hadde pistol gemt under en gulvplanke i stuen.
- Eikebakken: Her bodde selveste hjemmefrontsjefen – og bare et steinkast unna bodde den tyske admiralen!

DRØMMEN OM FRED PÅ JORDEN

Det finnes sikkert flere eksempler på folk i vårt nærrområde som satset liv og helse for vår frihet. Dessverre fikk mange av dem det vondt etter krigen. Å leve slik – flere år i konstant livsfare – er ikke godt for helsen.

En gang i mine guttedager sto det en overskrift i avisen: «Denne julen er det fred over hele jorden». Denne overskriften har aldri kommet tilbake.

Selv om vi lever i fred og frihet, så vet vi at krig og mangel på frihet ikke er langt unna. Ukraina er i tankene våre hver dag, men krig og mangel på frihet finner vi også i mange andre land i verden.

Så la oss bruke Ankerhytten som et minne- og refleksjonssted. Et sted hvor fortiden kan gi oss nyttige tanker om veien inn i framtiden.

GUDSTJENESTE MED UTSIKT: Martin Nørremark holdt en av sine siste gudstjenester oppe i det vakre fjellområdet. Hans kone Rebekka spilte fiolin til, mens Bjørg Holte Simonsen hjalp til med notearkene.

Det er ingen selvfølge at noen ordner bursdagsgave

Tusenvis av barn i Norge opplever at det knytter seg i magen hver dag.

Vil du hjelpe familier som sliter med alkohol- og rusproblemer?

Send **VIPPS** til **13130** (valgfritt beløp)
Send **SMS "BK VENN"** til **2210** (kr. 100)

Bufetat

Kan du hjelpe et barn eller en ungdom som trenger et trygt hjem? Nå er det behov for flere fosterhjem i ditt nærrområde.

Den norske kirke samarbeider med Fosterhjemstjenesten i Bergen om å finne fosterhjem.

Mer informasjon om fosterhjem på

fosterhjem.no

Åsane
BEGRAVELSESBYRÅ

DØGNÅPEN
TELEFON
55 18 90 00

OMSORG VED LIVETS SLUTT

WWW.ASANELEGRAVELSE.NO
BLOMSTERBESTILLING 55 19 72 05 | HILDESBLOMSTER.NO
VI LEVERER BLOMSTER FRAKTFRITT TIL
ALLE VÅRE SEREMONIER

Herlige
ullklær
til hele
familien
får du på
Janus
Kultursenter,
Espeland
eller på nett:
www.janus.no

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

JC
JC INTERIØR

Kjøkken • Bad • Garderobe

Salhusveien 55, 5131 Nyborg
Tlf. 55 53 98 40
www.jcinterior.no

Besøk en av Norges største shop in shop

LENE BJERRE DESIGN

ARNA
gravferdsbyrå

Lakslia 14 (Borgstova), 6250 Indre Arna.
tlf: **55 24 08 08** (24t). arna-gravferdsbyraa.no

Rolfs Matbu og Selskapsservice

EIDSVÅG I ÅSANE • 31 ÅRS ERFARING

Vi leverer eller du henter!

VI LAGER MAT TIL:

- Konfirmasjon
- Dåp
- Runde dager
- Kurs
- Minnestunder

Eidsvågveien 150 • 5105 Eidsvåg i Åsane
Tlf: 901 58 960 • post@rolfsmatbu.no
www.rolfsmatbu.no

Advokatfirmaet
Sigrun Pedersen M.N.A.

Arv/gaver
Barnerett
Familierecht
- sambo/ekteskap
Samlivsbrudd
Kjøp/salg fast eiendom
- bolig/hytte
Fremtidsfullmakt - vergemålsloven

Hesthaugvegen 16, 5119 Ulset
(I Skeidar-bygget
v/Åsane Terminal, 1. etg.)
Gratis parkering

Tlf.: 55 18 86 00
advokat.sigrun.pedersen@hotmail.com

Koba Christensen
BEGRAVELSESBYRÅ

132 års erfaring - Din trygghet i en vanskelig tid.

- Gratis samtale i hjemmet
- Egen blomsteravdeling
- Alle prisklasser - forhåndspris
- Gravmonumenter

Dreggsallm, 5003 Bergen **Telefon: 55 300 800** post@koba.no, www.koba.no

www.eidsvaagauto.no - Følg oss på Facebook

EIDSVÅG AUTO AS

Aut. bilverksted • Karrosseri
Lakeringsverksted
Eidsvågbakken 21 - 5105 Eidsvåg

Tlf. 55 25 10 20

Dåp, konfirmasjon eller bryllup?
Vi har det du trenger for å dekke ditt nydelige festbord!

Løiten Lys Bergen for mer informasjon.

*Vi holder til på
Åsane Storsenter,
bygg A, 2. etg.*

www.loiten-lys-bergen.no

Åsane Senter • Sletten Senter

Alltid en anledning!

TOPPE BLOMSTER
- fra hjerte til hjerte

www.toppeblomster.no Tlf: 55 18 03 00

En annonse i menighetsbladet når de fleste husstander i Osterøy, Biskopshavn og bydelene i Åsane.
For annonsering - kontakt Torill Hatlebrekke Husebø:
M: 99550787
[email: torill.h.husebo@gmail.com](mailto:torill.h.husebo@gmail.com)

Bibelens kvinner

Det finnes bortimot 200 navngitte kvinner i Bibelen, i tillegg til en hel rekke som er med i handlinger uten å nevnes ved navn. De er deltakere i spennende, tragiske, skumle, sjokkerende og oppløftende historier. De er forbilder eller eksempler til skrekk og advarsel. De kan være forrædere eller helter – alt etter hvem som dømmer. Jeg hadde lyst å skrive om noen av dem, men hvem skulle jeg velge?

FULGTE SVIGERMOREN: Rut kom fra Moab, og var oldemor til kong David. I Ruts bok 1:16-17 sier hun til sin israeltittiske svigermor Noomi at «dit du går, vil jeg gå, og hvor du bor, vil jeg bo. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud. Der du dør, vil jeg dø, og der vil jeg begraves». (Illustrasjon: «Rut sverger til Noomi», oljemaleri av Jan Victors, 1653)

TEKST: LISE MCKINNON

Jeg lette frem fire forfattere som har skrevet om bibelens kvinner, og håpet med det å få hjelp med valget. De er fra ulike tider og har forskjellig innfallsvinkel: Sokneprest og dikter Petter Dass (1647-1707), den britiske journalisten og «globetrotteren» Henry Vollam Morton (1892-1979), biskop Kari Veiteberg og forfatter/kulturreaktør Alf Kjetil Walgermo.

SEKS KVINNER FRA BIBELHISTORIEN

Av disse fire er det bare Walgermo som tar med absolutt alle kvinner som er omtalt i Bibelen, både de navngitte og de som bare er nevnt – blant andre «Sareptas enke» og «tjenestjenta til Naamans kone» – mens Petter Dass sjarmerer med sine rimfortellinger og bibelske visetekster – for eksempel denne: «Og kanskje fins det fremdeles noen menn som bør

minnes om: / Var Quinders Lif ey Fødsels-Huus, / Da saae mand aldrig Verdens Lys / Og fik ey Livet nyde (...)»..

Videre så er Henry Vollam Morton den bereiste skribenten som prøver å gjenskape for oss de omgivelsene hvor kvinnene og deres familie levet, mens Kari Veiteberg tar et tydelig kvinnepolitisk standpunkt: «Eg har oppdaga at det faktisk er umogleg å lese Bibelen utan å leggje inn personlege tolkingar (...). Det er mitt møte med forteljingane eg legg vekt på som norsk kvinne, teolog og prest. (...) Dei som har formidla bileta av kvinnene i Bibelen gjennom hundreåra, har vore menn. Mykje av det dei har sagt, har vore sagt for å halde kvinner på plass».

*Dess mer Dalila opptok tankene mine,
dess mer synes jeg at ettermælet hennes er
blitt så mye verre enn det burde være.*

Alf Kjetil Walgermo uttrykker mye av det samme: «*Kvinnene er ikkje akkurat blitt hjulpet fram av dei bibelske forfatterane. I somme tilfelle har dei kanskje til og med blitt sett på som ein trugsel og forsøkt haldne nede. (...) Felles for kvinnene i Bibelen er at dei fortener å bli løfta fram og få historia si fortald*». Dette bør ikke bare være en kvinneopp-gave, mener Walgermo. Derfor skrev han boken *Bibelens kvinner* for å vise hvordan kvinnene trer fram i bibelteksten og i ettertiden, i billedkunst, musikk, film og litteratur.

Etter å ha lest litt av disse forfatterne valgte jeg seks kvinner, alle fra Det gamle testamentet: Rut, Noomi, Dalila, Judit, Ester og Vasjti. Jeg begynner med fortellingene om Rut og Noomi.

RUT OG NOOMI

Morton kaller Ruts historie «*et lite drama i den store historien, et av dem man ikke alltid legger merke til, men denne er en av de vakreste idyller i litteraturen*». Det lille dramaet handler om et ektepar fra Betlehem, mannen Elimelek og kvinnen Noomi og deres to sønner. De bestemte seg for å dra hjemmefra da det var uår. De dro til Moabs land – hvor folket dyrket fremmede guder – og de to sønnene giftet seg med moabittkvinnene Orpa og Rut.

Noomis mann døde etter en tid. Da sønnene også døde noen år senere, besluttet Noomi at hun ville dra tilbake til sitt eget land. Hun hadde hørt at «*Herren hadde tatt seg av sitt folk og gitt det brød*». De to svigerdøtrene fulgte henne et stykke på veien, men da Noomi ba dem dra hjem til sitt eget land igjen hvor de kanskje kunne finne nye ektemenn, nektet Rut å forlate henne. De ordene hun brukte da, lever videre og brukes som en tekst i vår kirkes vielsesrituale: «*Dit du går, vil jeg gå, og der du bor, vil jeg bo. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud*».

Fordi de nå var to fattige enker som kom til Betlehem, måtte Rut gå på åkrene og samle byggaks hos den rike bonden Boas. Han var en slektning av Noomis mann. Selv om fortellingen i Bibelen heter «Ruts bok», så er historien like mye Noomis – og det er tydelig at Noomi er planleggeren og den som driver handlingen.

Veiteberg skriver: «*Noomi ordna det slik at Rut vart gift med Boas. Ved å trekkje i trådane for Rut forandra Noomi den bitre og audmjuke lagnaden sin til glede og oppreising. Då Rut fekk ein son, sa nabokonene til henne: 'Han skal gje deg ny kraft og syta for deg i alderdomen. For sonekona di, som held så av deg, er mor hans, og ho er meir for deg enn sju søner'*».

Walgermo trekker historien om Rut et stykke videre: «*Den sterke kjærleiken mellom dei to kvinnene har gjort at dei i moderne tid er blitt oppfatta som eit lesbisk par. Forteljinga om Rut og Noomi blir såleis eit viktig bibelsk førelegg for skeive, der Ruts sterke uttrykk for lojalitet kan tolkast som ei kjærleikserklæring frå ei kvinne til ei anna*».

En annen detalj han nevner – og som han mener støtter opp om denne teorien – er at Rut «*klyngjar seg til*» Noomi.

SAMSON OG DALILA

Her går vi ikke mer inn på tolkning av bibeltekster, men hopper videre til neste kvinne – som er Dalila. Først hadde jeg ikke tenkt å ta henne med, siden Samson så opplagt er hovedpersonen i denne fortellingen. Men dess mer Dalila opptok tankene mine, dess mer synes jeg at ettermælet hennes er blitt så mye verre enn det burde være. Ja, Morton, for eksempel, er direkte hatsk mot henne, noe jeg kommer tilbake til.

En av Petter Dass sine viser fra boken *Aandelige Tids-Fordriv eller bibelske Viise-Bog* handler om Samsons liv og affæren med Dalila. Den bygger på historien som i Bibelen begynner slik: «*Israelittene gjorde igjen det som var ondt i Herrens øyne. Da lot Herren filisterne få makten over dem, og det varte i førti år*». En engel fortalte konen til en mann som het Manoah at hun skulle få en sønn. «*Det må aldri komme rakekniv på hans hode; for gutten skal være en Guds nasireer helt fra mors liv. Med ham skal frigjøringen av Israel fra filisterne begynne*» (Dom, 13).

FORRÅDTE SAMSON: Dersom Dalila var israellitt, så var hun forræder. For filistrene vil hun derimot være en helt. (Illustrasjon: Victor Mature og Hedy Lamarr i Cecil B. DeMilles film «Samson and Delilah», 1949)

Del én av visen har 29 strofer, og handler om alle Samsons meritter: han drepte en løve og rev den i stykker med bare nevene, han drepte tusen mann med et esels kjeveben, og han insisterte på å gifte seg med en filisterjente.: «*Hvi vil du dig til en Hedning forbinde / Og saa forkleine din egen Respect?*» undrer foreldrene, «*Men hans Forældre forstode det icke / At hand det gjorde med Herrens Behag / For at paaføre Philister en Stricke / Og at paafinde mod dennem en Sag (...)*».

I bryllupet serverer Samson en gåte han har laget for sine 30 brudesvenner. Hvis de klarer å gjette gåten innen de syv dagene bryllupet varer, skal han gi hver av dem en festdrakt og en skjorte. Filister-brudesvennene klarer ikke å gjette gåten, så de går til bruden og ber henne finne ut hva svaret er. Hun gråter og bærer seg til Samson blir lei maset og røper løsningen. Den gir hun selvfølgelig til brudesvennene – som kan si den til Samson.

Han har dermed tapt – og hva gjør brudgommen da? «Herrens Ånd kom over ham med styrke, og han gikk ned til Asjkalon og slo i hjel tretti mann der. Så tok han klærne deres og gav dem som festantrekk til dem som hadde løst gåten. Og i fullt sinne fór han hjem til sin fars hus» (Dom. 14,19). En tid senere vil han besøke sin kone, men da har faren gitt henne til lederen for brudesvennene. Dermed mener Samson han har all rett til å hevne seg på filistrene så mye han vil.

Dalila blir bare fremstilt som den onde kvinnen som forråder Samson. Hun lokker ham – «den staute og sterke domaren», som Veiteberg kaller ham – til å avsløre hva som må gjøres for at han skal miste den uvanlige styrken sin. Og ja, hun forråder Samson og forteller filisterfyrstene at om bare håret hans blir klippet, så er kraften borte.

Walgermo har tatt henne med i en gruppe som han kaller «Bibelens bad girls», men kanskje hun like gjerne kunne tilhørt gruppen «Kvinner i krig»? Det står ingen steder hvilken folkegruppe Dalila hørte til, om hun var israelitt eller filister. Var hun israelitt, så var hun naturligvis en forræder, men hun blir vanligvis betraktet som filister (både navnet hennes og bostedet tyder på det). For filistrene vil hun dermed være en heltinne.

Mortons dom over henne er knusende: «Bestikkelsen viser at Dalila forrådte Samson for penger. Hun hørte til de foraktede kvinner som under skinn av kjærlighet tilvender seg en manns fortrolighet, får vite hans hemmeligheter og selger dem til fienden hans; og filistrenes høvding hadde ingen illusjoner om henne».

Mortons forakt gjelder særlig punktet at hun tar imot belønning fra filistrene, men han overser både at det var Samson som ville ha Dalila og at det var filisterfyrstene som kom til henne og tilbød en belønning hvis hun klarte å finne ut hemmeligheten om Samsons styrke.

Walgermo er den eneste av «mine» fire forfattere som diskuterer historien om hvordan Samson kunne la seg lure av Dalila etter at hun tre ganger hadde bundet ham da han ga uriktige svar. Samson hadde dessuten opplevd nøyaktig samme type hendelse i sitt eget bryllup. Han antyder dermed at Samson kanskje «rett og slett er mindre intelligent».

JUDITS BOK

Som nevnt innledningsvis kan samme handling bli fremstilt som god eller dårlig, forrædersk eller heltmodig alt etter situasjonen eller fortelleren. Judit, en av kvinnene i Peter Dass' trekløver, gjør akkurat det som Morton så sterkt kritiserer Dalila for: Hun går aktivt ut for å forføre hærføreren Holofernes, den assyriske kong Nebukadnesars nestkommanderende.

Første del av Judits bok (et av Det gamle testamentets apokryfe skrifter) er detaljerte skildringer av hærføreren Holofernes herjinger blant folkene i vest som hans sjef kong Nebukadnesar (i Judits bok snakkes det hele tiden om assyrerne, men Nebukadnesar var i virkeligheten konge av Babylonia) vil straffe fordi deres ledere nekter å gå i krig sammen med ham.

DREPTE ASSYRERNES HÆRFØRER: Judit innsmigrer seg hos Holofernes og skjenker han full, for så å kappe hodet av han. (Illustrasjon: «Judit med Holofernes' hode», oljemaleri av Cristofano Allori, 1613)

«Mine soldater skal trampe ned deres land og plyndre det. Dalene skal fylles med falne og hvert bekkedar og hver flommende elv skal demmes opp av lik» lyder hans befaling til Holofernes, som lydig utfører ordre sammen med sine 120.000 fotfolk og 12.000 «hestfolk». Når de i løpet av sine herjinger kommer ned til kysten, er folk der villige til å underkaste seg Nebukadnesar. Holofernes innvilger dette, så folk tar imot ham med kranser, dans og pauker.

«Men likevel ødela Holofernes hele landområdet deres og hogg ned deres hellige lunder; for han hadde fått i oppdrag å utrydde alle jordens guder, slik at alle folkeslag skulle tilbe Nebukadnesar alene». Israelittene i Judea ble «grepet av en veldig angst» ved tanken på hva som kunne skje med Jerusalem og tempelet for «Herren deres Gud».

Når Holofernes er kommet for å beleire fjellbyen Betylua, Judits hjemsted, har han fått det rådet at hvis han bare setter ut vaktposter ved vannkildene – som alle ligger ved fjellets fot – så vil han få en seier uten tap av sine menn, siden tørsten vil få innbyggerne til å overgi seg. Ganske riktig kom det til et punkt hvor folket i byen ble desperate, og de samlet seg for å rådslå om å overgi seg.

Judit var en rik og svært gudfryktig enke. Tydeligvis var hun også både handlekraftig og klok, og hadde gitt gode råd tidligere – for hun ble lyttet til. Denne gangen sa hun: «Jeg skal gjøre et verk som våre etterkommere vil fortelle om fra slekt til slekt». Hun nekter å si hva det er. Hun påkaller Herren og sier blant annet i sin lange bønn: «De vet ikke at det er du, Herre, som har makt til å gjøre ende på kriger.

Herren er ditt navn. Bryt deres styrke ved din makt, knus deres kraft ved din harme. For de har besluttet å vanære din helligdom».

Men nå gjør hun det som Morton så sterkt fordømte hos Dalila: Judit legger av seg sine enkekler, vasker seg «og salver seg med kostbar salve», setter opp håret og ifører seg sine festklær og mange smykker. Judit er en meget vakker kvinne, og nå gjør hun seg «strålende vakker for å kunne dåre de menn hun møtte». Sammen med sin tjenestepike går hun om natten ned til fiendens leir, utstyrt med mat, olje, vin og det de ellers trenger.

Vaktene fører henne til Holofernes, som blir helt betatt av henne – og hun smigrer ham ettertrykkelig: «Hele verden vet at du er den dyktigste i hele riket, mektig og forstandig og en fremragende hærfører». Tre dager er Judit i leiren, og hver natt har hun fritt leide til å gå ut for å bade i kilden og be. Den fjerde dagen holder Holofernes et gjestebud. Judit blir buden, og Holofernes – som har «brent av begjær» siden første gang han så Judit – drikker altfor mye.

Walgermo kan få ordet her: «Festen tar omsider slutt, og alle går kvar til sitt. Berre Judit blir att hos Holofernes, som no er dauddrukken. Så utfører ho heltedåden som er blitt eit ynda emne i biletkunsten: Ho tar sverdet som står ved sengestolpen, og slår mot Holofernes' nakke av all si kraft. Den jødiske enka drep hærføraren på staden. Ho må slå to gonger før hovudet er hogd heilt av».

Og rimene til Petter Dass forklarer nokså tydelig hvorfor denne scenen er så populær i malerkunsten: «Den Haand der ham ven Kinde smuckt / Med yndig Mine klappet / Den haver Øyet på ham lukt / Og Hovedet afsnappet». «Afsnappete» hoder er både noe å gyse over og kan være en liten advarsel om hva som kan hende om man glemmer sine plikter.

*Landets nye dronning var jødisk,
men det visste ingen fordi hennes fosterfar
og onkel Mordekai hadde rådet henne til
å holde det hemmelig.*

Som tidligere nevnt finner Morton Judits handling rosverdig og patriotisk – fordi hun ikke ba om penger for det hun hadde tenkt å gjøre. På slutten av Judits bok står det: «Judit ga alle Holofernes' eiendeler, som folket hadde gitt henne, til tempelet som bannlyst gods». Judit var med på den store seiersfesten i Jerusalem. Assyrerne hadde flyktet da de oppdaget at Holofernes var drept. Judit dro hjem til Betylua. Hun ble 105 år gammel. «Og så lenge Judit levde og ennå i lang tid etter hennes død, var det ingen som våget å skremme israelittene».

ESTERS BOK

Judit beskrives altså som en heltinne når hun står med fiendens hode «afsnappet». I kontrast ser vi på Salome som en forbryterske når hun ber om Johannes Døperens hode. Men det er en annen historie.

REDDET FOLKET SITT FRA UTRYDDELSE: Kongens første-minister Haman gav ordre om at alle jøder i det veldige persiske riket skulle drepes. Ester brukte da sin posisjon som dronning til å redde både seg selv og folket sitt, og Haman ble avrettet. (Illustrasjon: «Ester avviser Haman», oljemaleri av Ernest Normand, 1888)

Morton – som bare brukte Judit som eksempel på en ekte patriot når han rakk ned på Dalila – har det travelt med å beskrive kanskje den aller største heltinnen, hun som reddet sitt folk fra utryddelse, nemlig Ester: «Esters bok løfter på en merkelig måte historiens forheng og lar oss se hva som hendte med beseirete folk i eksil».

Handlingen foregår denne gang i Persia, «et land hvor folket hater de fremmede innenfor sine porter og beslutter å kvitte seg med dem». Kong Ahasverus' førsteminister Haman ønsker å utrydde alle jøder i landet. «En forløper for Hitler» skriver Morton.

Den daværende dronningen var falt i unåde fordi hun ikke ville lystre kongens ordre om å vise seg for alle gjestene i et stort gjestebud. Kong Ahasverus (det antas at dette er den samme som Xerxes) trengte dermed en ny dronning. Han valgte den usedvanlig vakre og foreldreløse Ester. Landets nye dronning var jødisk, men det visste ingen fordi hennes fosterfar og onkel Mordekai hadde rådet henne til å holde det hemmelig.

Mordekai arbeidet på kongens borg i hovedstaden Susa, og kunne derfor informere Ester om ting som skjedde utenfor slottskretsen. Ester satte seg aldri opp mot kongen slik for-gjengeren gjorde. Utad var hun ydmyk, men hun viste et stort mot da kongens nærmeste rådgiver Haman sendte ut et kongelig skriv med ordre om at alle jøder i det veldige riket skulle drepes – etter at Mordekai hadde nektet å bøye seg for ham.

Hun inviterte kongen og Haman til et gjestebud hos seg, og skjenket dem fulle. Kongen, som fremdeles var betatt av Ester, sa han ville gi henne hva enn hun ønsket seg – om det så var halve riket hans. Men Ester ba ikke om noe den dagen, hun ba dem bare komme tilbake dagen etter.

«Då dei sat og drakk vin dagen etter, tok kongen opp att lovnaden om at Ester skulle få alt ho bad om. Denne gongen drista ho seg til å seie det som det var. Ho sa at ho var jøde, og fortalde om den lagnaden folket hennar hadde i vente: 'Har du godvilje for meg, konge, og er det etter din hug, så unn meg livet fordi eg bed om det, og unn folket mitt livet fordi eg ynskjer det'».

Dermed ble det Haman som endte i den galgen som var satt opp for Mordekai. Det kongelige brevet som var sendt ut kunne ikke tilbakekalles, men Ester sendte et nytt skriv hvor jødene ble oppmuntret til å gå løs på fienden. «Ester jubla då meldinga om det veldige blodbadet nådde henne, 75.000 perserar var døde. Mordekai stifta ein fest, den såkalla purimfesten, til minne om denne berginga. Denne festen blir feira den dag i dag».

DRONNING VASJTI

La oss avslutte med fortellingen om en kvinne som ble utstøtt og fornedret da hun levde, men som har fått sin oppreisning nå – etter mer enn to tusen år: Den persiske dronning Vasjti. Hun opptrer i begynnelsen av Esters bok. Det var hun som nektet å komme inn til kongens gjestebud – slik at hennes skjønnhet kunne beundres.

Morton har ingen tid å spandere på den avsatte dronning Vasjti, men det har til gjengjeld Walgermo: «Esters bok opnar med at Ahasverus held ein gigantisk borgfest for stormennene og provinsleiarane sine i den persiske hovudstaden Susa. Først festar dei i 180 dagar, så festar dei like godt i sju dagar til. (...) På den 187. dagen med fest, sjølv finaledagen, sender kongen bod etter dronninga si og byr henne å stige fram for gjestane hans med den kongelege krona på hovudet (...) Vasjti blir altså handsama som ei trofékone, som eit attråverdig objekt for alle dei viktige mennene i det persiske riket».

Her får bibelen overta: «Kongen ble meget forbitret, og harmen flommet opp i ham». Han samler de viseste, de som

De siste ordene får Kari Veiteberg:
«Vasjti blunkar lurt til meg. Ho er ei av desse kvinnene som har gått mot straumen og nekta å vere til berre for å tilfredstille mannen. Ein sjølskriven 8. mars-talar, spør du meg».

har greie på lov og rett. «Da tok Memukan til orde foran kongen og stormennene og sa: Det er ikke bare mot kongen dronning Vasjti har forbrudt seg, men mot alle fyrstene og folkene i alle de provinsene som står under kong Xerxes. (...) Si at Vasjti aldri mer må vise seg for kong Xerxes, og at kongen vil gi hennes dronningverdighet til en annen kvinne som er bedre enn henne. Når så det påbudet kongen sender ut, blir kjent i hele riket, så stort og vidt som det er, vil alle kvinnene vise sine ektemenn ære, fra den høyeste til den laveste».

De siste ordene får Kari Veiteberg: «Vasjti blunkar lurt til meg. Ho er ei av desse kvinnene som har gått mot straumen og nekta å vere til berre for å tilfredstille mannen. Ein sjølskriven 8. mars-talar, spør du meg».

Kilder: Bibelen (utgave med de apokryfiske bøker), Petter Dass: Samlede skrifter – bind 2 og 3 (1980), Henry Vollam Morton: Bibelens kvinner, norsk utgave (1956), Kari Veiteberg: Evas døtrer – om kvinner i Bibelen (2001), Kari Veiteberg: Bibelen på 200 sider – frå dei første sju dagane til verdas ende (2021) og Alf Kjetil Walgermo: Bibelens kvinner (2020)

NEKTET Å VÆRE «TROFÉKONE»: Den persiske dronningen Vasjti ble utstøtt og fornedret da hun levde, men har fått sin oppreisning etter mer enn to tusen år. (Illustrasjon: «Vasjti avviser Kongens invitasjon», oljemaleri av Edwin Long, 1879)

SKJØNNHET SOM VÅPEN: Kong Ahasverus trengte en ny dronning etter at Vasjti var falt i unåde, og valgte den usedvanlig vakre og foreldreløse Ester. (Illustrasjon: «Dronning Ester», oljemaleri av Edwin Long, 1879)

Bibelsens ættesøge

ABRAHAM HØRTE PÅ SARA:
«Du skal høre på alt det Sara sier til deg» er Guds befaling til Abraham. Illustrasjon: «Abrams rådfører seg med Sarah», akvarell av James Jacques Joseph Tissot)

Israelfolkets mor

Jan Rantrud er teolog, bibeloversetter, forfatter, komponist og nå pensjonist. Han bodde i Israel i en lengre periode som ansatt i Israelsmisjonen. I senere år var han høyskolelektor på NLA Høyskolen. Han snakker hebraisk, er spesialist på Det gamle testamentet, og har vært medlem av Midtøsten-baserte samarbeidsfora for kristne, muslimer og jøder.

«Du skal høre på alt det Sara sier til deg» (1. Mos. 21:2) er Guds befaling til Abraham, som kalles de troendes forbilde.

TEKST: JAN RANTRUD

Våre lærebøker kaller familiehistoriene fra kapittel 12 i 1. mosebok for Patriarkhistorien. Patriark betyr «ledende far», med hevisning til mannfolkene Abraham og Isak og Jakob og Josef. Dette sier mer om de som har skrevet lærebøkene enn det sier om teksten i bibelskriftene.

De som skrev ned dette, og de som leste det først som sin egen familiehistorie, kalte det derimot for «Sefer ha-imahot», som betyr «mødrenes bok». For teksten handler mest om damer som Sara, Hagar, Rebekka, Rakel, Lea, Dina, Tamar og noen til. De

var alle slags typer. Noen snille og gode og noen moralsk tvilsomme. Noen ble husket med stolthet, andre ble glemt. Akkurat som oss. Fordi Bibelen handler om virkelige mennesker som faktisk har levd liv som vi andre er resultatet av.

BRODERMORDERENS KONE

Vi ser først på et par av de glemte og anonyme. Vi vet for lite om hvordan de faktisk hadde det i livene sine. I 1. Mosebok kapittel 4 står det om at Kain slo ihjel Abel og hva som skjedde med Kain etterpå. Kain flyktet til landet Nod, og der giftet han seg og fikk etter-

kommere. Vi kan bare lure på hvordan fru Kain opplevde å være gift med en som var landsforvist for å ha drept sin egen bror.

Fra kapittel 6 til 9 leser vi om Noahs ark og syndfloden. Noah hadde en kone som vi ikke har navn på, men som fødte ham tre sønner. Hvis vi leser historien om Noahs vingård i kapittel 9 vers 20-27 bør vi tenke litt over hva fru Noah synes om mannen sin etter at han hadde drukket seg sørpe full, skjemt seg ut for hele familien og forbannet etterkommerne. Virkelige liv er ikke bare enkle.

Det vi leser om i kapittel 19 om Lots kone og døtre hjelper jo egentlig heller ikke noe særlig. Fru Lot ble til en saltstøtte nede ved Dødehavet, og de to døtrene begikk incest med sin far. Historien er slett ikke pen, og skal vel fortelle om hva israelittene syntes om noen av sine nabofolk. Politikk har aldri vært bare pent.

ARV OG EIENDOM

Både i denne og andre historier kan vi få litt hjelp fra de bibelske språkene. Ord som sønn, datter, bror og søster kan ofte egentlig bety arving/medarving – uavhengig av biologisk slekt. Folk var tross alt mer opptatt av arv og eiendom enn av genetikk og biologi.

Men så får vi snakke litt om de som har navn. Når en israelittisk og jødisk far skal velsigne barna sine på sabbatskvelden, sier han til sønnene: «*Måtte du bli som Efraim og Manasse*». Dette

Saras store problem er at de ikke har barn. Barn og svigerbarn var pensjonsordningen på en litt mer direkte måte enn hos oss.

var de to stammene i Israel som fikk størst landområde, og det er en fin tanke at sønnene skal få det like stort og fint i livet.

Men døtrene får høre: «*Måtte du bli som Sara og Rebekka og Raket og Lea*». Når vi leser om dem, ser vi hvordan de hele tiden manipulerte, trikset og lurte mennene sine slik at de alltid til slutt fikk det som de ville.

Mannfolkene sto igjen og klødde seg i hodet og lurte på hva det egentlig var som hadde skjedd. Disse damene skal altså være døtrenes forbilder. Så får kommende svigersønner bare klare seg som best de kan.

SARAS GRUNNPENSJON

«Du skal høre på alt det Sara sier til deg (...)» står det i kapittel 21 vers 12. Det er Guds befaling til hennes mann, så han må bare adlyde.

Sara heter først *Sarai*, og begge navnene betyr fyrstinne. Litt av et navn å få, og Sara lever godt opp til det. Hun er gift med *Abraham* – som først heter *Abram* – og hun følger med ham på

deres lange reise fra Ur i Kaldea til nord i Syria og videre til Israels land – med en dramatisk liten avstikker hvor de må til Egypt som klimaflyktninger.

Hun er allerede godt opp i årene når hun og mannen reiser ut fra Ur i nåværende sør-Irak til et land de vet lite om. Saras store problem er at de ikke har barn. Barn og svigerbarn var pensjonsordningen på en litt mer direkte måte enn hos oss.

Det hun gjør, er å befale mannen sin å gå inn til slavekvinnen Hagar for at barnet hun føder skal regnes som Saras grunnpensjon: «*Hør på meg: Herren har hindret meg i å føde barn. Gå nå inn til slavekvinnen min! Kanskje får jeg en sønn ved henne*» (1. Mos, 16:2).

Abraham adlød, og en gutt som heter Ismael blir født. Men senere får gamle Sara selv et barn – Isak, og forholdet mellom de to halvbrødrene har vært opp og ned gjennom hele historien. I dag regner jødene seg som etterkommere av Isak, og araberne regner seg som etterkommere av Ismael. Dagens forhold mellom de to nære slektene hører vi om i nyhetene hver dag.

ISRAELFOLKETS MOR

Sara herser med Hagar og ler av Gud – men følger mannen sin mens han blir rik og mektig, overvinner fiender og gjør avtaler med konger. De lever som beduiner, et ord som betyr vandrer/omstreifer, bor i telt, har husdyr og er ustanselig i konflikt med fastboende bønder. Det leser vi også om svært mange steder i dag.

Da Sara døde, ble hun gravlagt i Hebron på den nåværende Vestbredden – på samme sted som Abraham og flere av etterkommerne deres. Nå er det der hvor striden og fiendskapet mellom Isaks og Ismaels etterkommere er kanskje hardeste og bitrest. Vi forstår ingenting av den konflikten i dag om vi ikke kjenner historien om Sara og Hagar og deres etterkommere fra 1. Mosebok av.

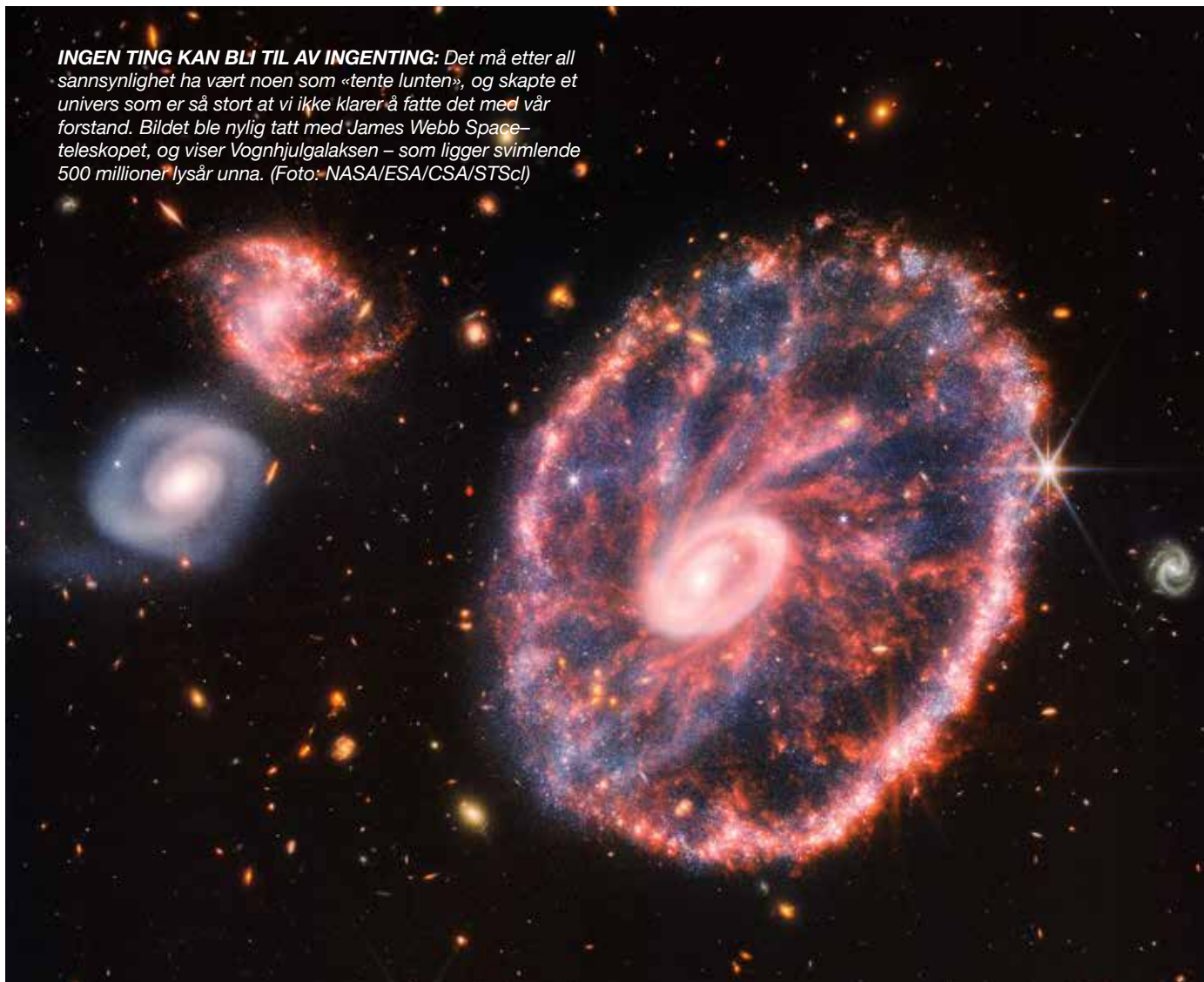
Sara er hele Israelfolkets mor på samme måte som Abraham kalles de troendes forbilde. Hva kan til slutt sies oppsummerende om forholdet mellom de to? Det siterte bibelverset over fortsetter slik: «*Og Abram hørte på det som Sarai sa*».

SIKRET PENSJONEN: «*Herren har hindret meg i å føde barn. Gå nå inn til slavekvinnen min! Kanskje får jeg en sønn ved henne*» (1. Mos, 16:2) befalte Sara. Illustrasjon: «*Sara viser Hagar frem for Abraham*», oljemaleri av Matthias Stomer, ca. 1630)

Evangelisk essay

INGEN TING KAN BLI TIL AV INGENTING: Det må etter all sannsynlighet ha vært noen som «tente lunten», og skapte et univers som er så stort at vi ikke klarer å fatte det med vår forstand. Bildet ble nylig tatt med James Webb Space-teleskopet, og viser Vognhjulgalaksen – som ligger svimlende 500 millioner lysår unna. (Foto: NASA/ESA/CSA/STScI)

Kjenner du veien til fred med Gud?

Hva er problemet egentlig, har mennesket noe utestående med Gud?

Kanskje problemstillingen er fremmed og irrelevant for deg dersom du ikke tror på en gud? I så fall, la være å lese videre. Men skulle du likevel lese videre – og forundrer deg – så gi meg et ord. Da kan vi kanskje sammen hjelpe hverandre frem til større klarhet.

TEKST: TOR D HANSON

Det er en kjensgjerning at mange tror det finnes en gud, en Gud med stor G, som har skapt himmel og jord, ja alt som eksisterer. Det er egentlig en ganske logisk slutning at det er slik, tenker jeg.

Men én ting er mer forunderlig: Det at det eksisterer en tilværelse i stedet for ingenting. For den menneskelige forstand virker det fornuftig å tenke at ingen ting kan bli til av ingenting. Men nå vet vi at det eksisterer et enormt stort

materielt univers av galakser, soler, planeter og andre kosmiske legemer, så svimlende stort i utstrekning og antall at intet menneske har maktet å få den store oversikten.

HVEM «TENTE LUNTEN»?

På en liten klode i denne enorme virkeligheten befinner vi oss, prisgitt en del fysiske og ikke-fysiske betingelser vi ikke helt rår med. Universet kan ha eksistert bestandig, men dette strider mot astrofysikernes gjeldende teori om det store smellet – «big bang» – som satte det hele i gang for ca. 13,7 milliarder år siden. Det strider også mot fysiske teorier innen det feltet som forskerne kaller termodynamikk.

Mennesket ville bli Gud lik. Dermed oppsto et fiendskap med Gud som har heftet ved menneskeslekten til denne dag.

Men hvem «tente lunt» den gangen? Hvis ingen gjorde det, ville vi vel neppe vært her i dag. Da ville det ikke vært noe smell, og problemstillingen jeg tar opp her, ville vært uinteressant, i hvert fall for oss mennesker. Så det må etter all sannsynlighet ha vært noen som «tente lunt».

Jeg tror at denne «noen» er en superintelligens som er evig-eksisterende hinsides det mennesker kan begripe og fatte av rom- tids- og evighetsperspektiver. Denne «noen» behersker og kontrollerer den materielle virkelighet så vel som den ikke-materielle virkelighet, og er en person som opererer både innenfor og utenfor den menneskelige erfaringsfare, et såkalt transcendent vesen. Jeg tenker at dette vesen er identisk med den kristne gud, han som i vår trosbekjennelse kalles Den Hellige Treenighet: Fader, Sønn og Hellig Ånd.

DA GUD BLE MENNESKE

Vår Gud er en gud som åpenbarer seg. Kristendommen er en åpenbaringsreligion. Det vi kan vite om Gud er åpenbart for oss gjennom naturen. Gud har selv lagt det åpent fram. Hans usynlige vesen – både hans evige kraft og hans guddommelig-het (opphøyethet og suverenitet) – har menneskene fra verdens skapelse av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger.

For Gud er den som har laget naturlovene. Han har også laget de moralske og etiske lovene som vi finner i Bibelen, og som er oppsummert i de ti bud. Han har satt det hele i system slik at det ikke blir kaos. Han har gjort dette for at vi skal ha forstand til å forvalte jorden rett, og ha evne til å elske Gud og vår neste til gagn for oss alle. Så tydelig er dette åpenbart at mennesket har intet påskudd eller unnskyldning for å mene noe annet.

Men den aller klareste gudsåpenbaring finner vi i den historiske personen Jesus Kristus, identisk med Sønnen i Den hellige Treenighet. Om han skriver evangelisten Johannes (en av Jesu disipler) at Jesus har vist oss hvem Gud er, og vi tror at Jesus er sann Gud og sant menneske, det vil si den inkarnerte Gud.

For i personen Jesus Kristus trer Gud inn i verden som menneske. Dette er det klareste tegnet på at Gud ikke er en tilbaketrukket gud, men en gud som ønsker fellesskap med menneskene han har skapt. Gud elsker menneskene så høyt og identifiserer seg med menneskene så sterkt at han velger å bli menneske selv.

DET GLADE BUDSKAPET

Så tilbake til spørsmålet i innledningen: Har mennesket noe utestående med Gud? Ja, faktisk. En gang veldig tidlig i menneskehetens historie kom mennesket på kant med Gud. Mennesket, skapt med fri vilje, og som en evig skapning, gjorde opprør og trosset Guds bud. For mennesket ville bli Gud lik. Dermed oppsto et fiendskap med Gud som har heftet ved menneskeslekten til denne dag.

Dommen og straffen for dette var dødelig. Mennesket måtte sone med døden. Så er det Jesus i tidens fylde kommer og frambringer den fullkomne soning når han drepes uskyldig og dør på korset. Han utsletter fiendskapet, og gir mennesket evig liv tilbake når han reises opp av graven tidlig påskemorgen. Dermed ligger veien til fred med Gud åpen.

Dette er evangeliet, det glade budskapet. Den som griper dette, vender om i tro på Jesus og lar seg døpe, har funnet veien og sluttet fred med Gud. Vedkommende har dermed gått fra død til evig liv. Den som ikke tror på Jesus, forblir under dommen.

Det vi kan vite om Gud er åpenbart for oss gjennom naturen. Gud har selv lagt det åpent fram.

Det er umulig i en kort artikkel i menighetsbladet å gå i detalj i det som kalles Jesu soningsverk og livet med Jesus. Men den som føler for det, må gjerne ta kontakt. Så kan vi sammen trenge dypere inn i Guds mysterier.

I ÅSANE KIRKE

Babysang for de minste

Mandag og torsdag kl. 12.00

Kom og bli med på babysang i det flotte kirkerommet i Åsane kirke! Sammen synger vi velkjente barnesanger og regler. Sangene gjør vi levende ved hjelp av bevegelser og sansestimulering.

Aktiviteter for de større

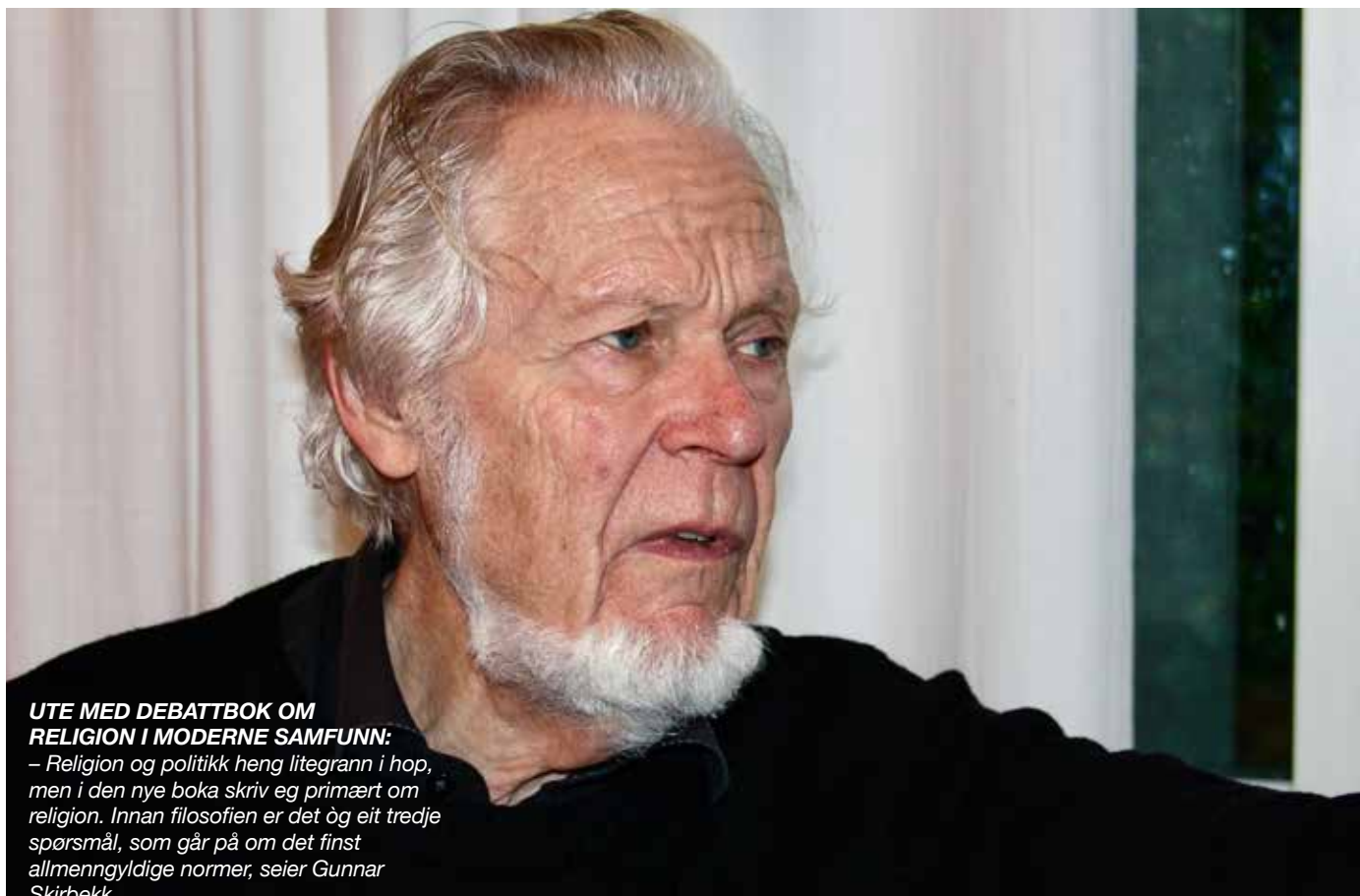
Stjernegruppen for 4- og 5-åringer. Formingsaktiviteter
Leker og materiell Lekerom og gymrom
Snekkerbod

Andre aktiviteter og fellesarrangementer

Felles samlingsstund	Åpen familiedag
Karneval og julefest	Internasjonal dag
Turdager/utflukter	Spennende temaer fra årsplanen

Se vår hjemmeside www.aasanemenighet.no og Stjernen Åpen barnehages Facebook-side. Her finner du info om hva som skjer i tiden som kommer. Har du spørsmål? Kontakt styrer Kate Bølstad: 917 24 471. Hjertelig velkommen!

Universets største mysterium

UTE MED DEBATTBOK OM RELIGION I MODERNE SAMFUNN:

– Religion og politikk heng litegrann i hop, men i den nye boka skriv eg primært om religion. Innan filosofien er det og eit tredje spørsmål, som går på om det finst allmenngyldige normer, seier Gunnar Skirbekk.

– Det at vi blir født står for meg som meir og meir forunderleg. Ikkje at vi døyr. Om det finst *eitt* mysterium i dette universet, så er det dét at eit menneske kan oppstå, seier filosofen Gunnar Skirbekk – som i fjor kom ut med boka «Religion i moderne samfunn».

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Dersom du har teke *examen philosophicum* (eller førebuaande, som det heiter i daglegtaalen) ein gong i dei siste tiåra, så har du heilt sikkert vore gjennom boka «Filosofi-historie» – skriven av filosofiprofessor Gunnar Skirbekk. Denne er trykt i over 100.000 eksemplar berre i Noreg, og er i tillegg omsett til 17 ulike språk.

No er ikkje dette den einaste boka 85-åringen har skrivne – Wikipedia listar opp heile 57 titlar i kronologisk orden. Den siste i rekka heiter «Religion i moderne samfunn», og kom ut på Dreyers forlag i fjor haust.

– Den første boka mi kom ut i 1958. Det var 13 år etter krigen – eg var åtte år då freden kom, så alt eg hugsar var okkupasjonen, fortel Skirbekk, som fylte tre år to dagar før krigen kom til Noreg.

– Eg vil ikkje sei *krigen* – for krig, det var det i Finnmark, men det var ikkje krig der eg vaks opp. Men det var tyske soldatar overalt. Kvar niande person i fedrelandet gjennom fem år var ein ung tysk soldat. Det er ganske mykje. Det var ei kriseoppleving.

DET VONDES PROBLEM

– Sånn i ettertid, når ein veks opp, så var det å ta stilling til det som hadde skjedd, og då handla det om «det vondes problem» – som liksom er to spørsmål, fortset han.

– Det er sjølvsagt det religiøse; at dersom Jahve kan intervernere i historia – kvifor gjorde han då ingenting med det grusomme som skjedde i Auschwitz. Det vert kalla *teodicé*-problemet.

Store norske leksikon (snl.no) omtalar dette som forsøk på å løyse spørsmålet om korleis det vonde i verda kan sameinast med trua på ein god og allmechtig gud. Omgrepet er sett saman av dei greske orda for gud (teo) og rettferd (dicé). Temaet står sentralt i Jobs bok i Det gamle testamentet.

– Men det er naturlegvis òg eit politisk spørsmål, som handlar om korleis dette kunne skje og korleis skal vi kunne unngå at det skjer igjen – så dermed fekk vi to hestar å ri på. Det var kriseoppleving på begge plan – både på det meir ideologiske og på det religiøse – så det var nok det som sette det heile i gang for meg.

SATAN SLÅR JOB MED VONDE BYLLAR: I Jobs bok i Det gamle testamentet møter vi den gudfryktige og rettferdige Job. Satan utfordrar Gud til å ta bort all Jobs rikdom og alle hans barn for å teste om han likevel vil elske Gud. (Maleri/teikning av William Blake frå 1826).

I den nye boka viser han òg til jordskjelvet i Lisboa 1. november 1755, der kanskje så mange som 70.000 menneske omkom. Jordskjelvet fekk både teologar og filosofar til å spørje seg korleis ein allmechtig gud kunne tillate ei slik stor ulukke i hovudstaden til eit katolsk land.

– Små vonde ting kan ein liksom forklare – det kan skuldast vår frie vilje, kanskje vi gjorde dumme ting, kanskje vi lærte noko av det – mens større hendingar som jordskjelv, tsunamiar og storbrannar der mange folk døydde – kva var poenget med dei?

– Vi har konflikthar i dag òg – sjå berre på kva som skjer i Ukraina no – og vi veit enno ikkje kva klimakrisa kan føre med seg av konflikt og krig. Som eg sa, så handlar dette både om religion og politikk. Dei to heng litegrann i hop, men i den nye boka skriv eg primært om religion. Innan filosofien er det òg eit tredje spørsmål, som går på om det finst allmenngyldige normer. Det er slike ting som gjorde at eg tok til å jobbe med dette.

«DEN DÅRAKTIGE GUD»

– **I den siste boka di skriv du òg om det meiningslause i at enkelte religionar legg ned forbod mot å innta enkelte typar kjøt.**

– Åja – det er dét at du kan eta dyr som seier «bæ», men ikkje dyr som seier «nøff». Altså, det synest eg er helt greit, for kjøt skal ein helst ikkje eta uansett. Men dersom ein seier at det er på grunn av Jahve, Gud eller Allah – altså, det er mange problem i samfunnet i dag med svelt, overfolking og klimakrise – då tenker eg at dersom den som styrer det heile er så vindskeiv at vedkomande trur at det viktige er korleis menyen eller klesdrakta er, så må jo dette vere blasfemisk – for då må ein jo tru at den som sit der oppe ikkje skjønar kva som føregår.

– **Er det dét du kallar den dåraktige Gud?**

– Nettopp. Det der er utilsikta blasfemi – altså, ikkje dersom du seier at det er tradisjon, men i det du argumenterer

religiøst for det. Då får du fram det dåraktige ved det, og dét synest eg er underkommunisert. Det andre eg meiner går på dei som steinar og drep folk i Guds namn. Kva slags Gud er det? Altså, då må ein jo sei at denne guden ter seg som ein satan – slik at monotisme kan bli sagt å slå over i monosatanisme. Ingen barmhjertig og god gud kan stille seg bak slike handlingar.

– **Den guden som vi møter i Det gamle testamentet utrydda heile folkeslag på ein dårleg dag.**

– Ja, og kvifor skal vi akte og ære ein slik gud. Men altså, der har det jo skjedd ting. Moderne kristendom har arbeidd med det vondes problem, og folk har stadig bruk for meining og trøyst. Hugs at religiøsitet òg er undring over at vi er og at verda er.

KVA ER LIVET?

– **Vitskapen aleine kan heller ikkje gje svar på alle ting. Den kan forklare korleis livet er bygd opp, men ikkje kva liv er.**

– Nettopp, og ikkje minst at livet er. Det rare er jo at vi er her; at verda er her. Det å vere menneske i dette rare universet – både med sine gode og sine triste sider – er jo heilt forunderleg. Eg trur ikkje at religiøsitet vil bli borte, men den vil kanskje endre seg med tida. Vi snakkar om onsdag og torsdag, men det er ingen som lengre trur på Odin og Tor, seier han.

På slutten av boka tek han opp tre ting som han synest at vi gjerne skulle hatt meir av. Det eine er undring, det andre er «skikkeleg teologi» med tolking av tekst, og det tredje er det religiøse språket.

– Det siste handlar om det å få ordlagt respekt og ærefrykt for sårbart liv. Det er ikkje for ingenting at prestane kjem inn når vi er i sorg., seier han.

Skirbekk viser her til Hans Kristian Amundsen, som var rådgjevar og taleskrivar for Jens Stoltenberg då han var statsminister. I dagane etter terrorangrepet 22. juli 2011 stod han bak fleire av dei no velkjende formuleringane. Amundsen, som døydde sommaren 2018 berre 58 år gamal, skriv om denne tida i boka «Vi er et lite land, men et stort folk» (Juritzen forlag, 2018).

JORDSKJELVET I LISBOA: Kanskje så mange som 70 000 menneske omkom og heile byen blei lagd i ruinar då Portugals hovudstad blei råka av eit kraftig jordskjelv 1. november 1755. Dette samtidige koparstikket viser både tsunamien i hamneområdet og dei mange brannane som herja i byen. (Koparstikket inngår i samlingane til Museu da Cidade, Lisboa)

– Jens Stoltenberg måtte då stå fram og halde tale om det som hadde skjedd. Han er jo økonom, så det er ikkje hans språk. Amundsen kom frå eit læstadiansk miljø, så han hadde eit språk for å snakke om sorg. Altså, økonomens språk er for tørt og innskrenka til å kunne snakke om eksistensielle ting. Du kan sjølvsagt sei at dikting, litteratur og filosofi kan gjere noko av det same.

– **Musikken òg; den strekker seg jo forbi språket.**

– Absolutt. Musikk inngår, men den er jo ein del av mysteriet. Kor kjem musikken frå? Den er kanskje det flottaste og mest forunderlege kulturuttrykket. Under det tredje punktet kunne eg òg sagt song og allsong, og der har du overgangen til musikken, poengterar han.

– For å avrunda det siste poenget der, så viser alt dette overgangen mellom religion og kultur – som er tett og viktig og interessant på haugevis av måtar. Ta berre det å ha eit felles ritual å samlast rundt. Det er noko som kan styrke samhaldet og hjelpe med å kome over sorga.

– Det filosofien *ikkje* har og som religionen har er at det òg inngår ein rituell praksis i sjølv språket – i måten det blir snakka på. Dét treng ein òg for å kunne leve i det usikre og av og til kriseramma og vanskelege samfunnet. Så eg trur ikkje på den tesen om at religionen blir borte. Derimot trur eg at religionane vil endre seg, og dersom det er ein gud som har skapt det heile, så får vi berre håpe, kvar og ein av oss, at han tek vare på oss.

UNIVERSETS STØRSTE MYSTERIUM

– **Trass innhaldet så er den siste boka di ganske lita?**

– Boka i seg sjølv er ikkje så omfattande. Eg har gått ut frå at folk har dårleg tid, så den er ganske kompakt – men med veldig mange fotnotar til dei som vil ha referansar. I tillegg har eg skrive boka slik at ho kan bli lesen frå ende til annan tvers igjennom – men igjen slik at folk som har dårleg tid skal kunne lese kvart kapittel for seg. Det siste inneber at det kan bli ein del overlapping. Det er vanskeleg å få både i pose og sekk.

– **Du brukar òg mykje humor i boka. Er det fordi det fell deg naturleg, fordi temaet i seg sjølv skaper mykje humor – eller har du brukt det som eit medvite verkemiddel?**

– Nei, det er vel for at det skal vere kjekt for den som les, men det er òg ein måte å frisetje lesaren på – at ein ikkje bankar poenga inn.

– **Humor er jo noko som set tanken fri.**

– Det er nettopp det som er poenget. Takk, det var ei god formulering. Altså, det er noko med at det fristiller. Eg er feilbarleg, andre er òg feilbarlege.

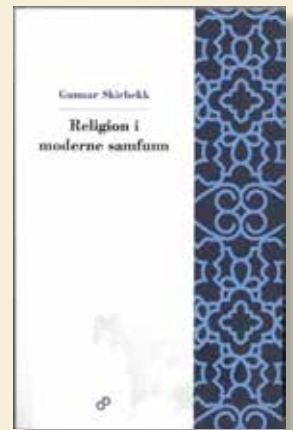
– **Ein ting eg har tenkt å spørje deg om er kvifor døden ikkje er tema i boka. Den er jo òg ein viktig del av temaet. Det er jo den heile livet spelar seg ut mot.**

– Altså, det temaet er sterkt inne i den første boka mi, «Nihilisme», som eg gav ut då eg var 21 år gamal. Det er ikkje

Fakta

Gunnar Skirbekk

- Gunnar Skirbekk (f. 1937) tok magistergraden i filosofi om Heidegger sin teori om sanning, drøfta i eit kritisk perspektiv (Universitetet i Oslo, 1962).
- Deretter byrja han som hjelpe-lærer ved Filosofisk institutt i Bergen. Han vart professor i vitkapsfilosofi same stad i 1979, og grunnla Senter for vitkapsteori i 1987.
- Skirbekk har på norsk mellom anna gjeve ut *Nihilisme?* (1958), *Nymarxisme og kritisk dialektikk* (1970), *Ord* (1984), *Til djevelens forsvar og andre essay* (1987), *Vit og vitenskap* (1998), *Den filosofiske uroa* (2005) og *Norsk og moderne* (2010).
- Mest kjend er læreboka *Filosofihistorie* (1970). Den siste utgåve så langt (2007) har òg bidrag frå Anne Granberg, Cathrine Holst og Rasmus Slaattelid.
- I fjor haust kom han ut med debattboka *Religion i moderne samfunn*, der han skriv om nokre av dei mest omdiskuterte tema her i landet dei siste åra.

NY DEBATTBOK: Gunnar Skirbekk skriv om nokre av dei mest omdiskuterte tema her i landet i dei siste åra. (Dreyer Perspektiv, 2021)

så sterkt inne her, og det har nok med det å gjere at her handlar det meir om religion i moderne samfunn og mindre om det eksistensielle. Det blei jo sagt at den første boka mi var eksistensfilosofisk – ålreit, eg visste ikkje kva det var, men der var døden inne på ein heilt annan måte enn her.

– **Men utan døden så hadde vel religion nesten ikkje vore naudsynt?**

– Det er klart at det har med jordelivet å gjere og dramatikken i det heile. Når vi seier at det er krise, så er det ikkje berre fordi folk får vanskelege liv – men òg at folk kan miste livet, med massedød og tragediar av ulike slag. Nei, døden ligg nok under her òg, men du har rett i det at det ikkje er fokus i denne boka.

– **Det må vere litt spanande å lese den unge Skirbekk, som skreiv om døden den gongen – 21 år gamal. Skulle du skrive om døden i dag, så ville det nok vore eit heilt anna perspektiv på den.**

– Det kan du sei. Det er jo underleg at eg framleis lever. Ein student kom bort til meg og sa «å, lever du ennå?». Det at vi blir født står for meg som meir og meir forunderleg. Ikkje at vi døyr. Det at eit menneske kan oppstå – det synest eg er eit under. Om det finst *eitt* mysterium i dette universet, så er det ikkje berre det at det er liv, men dét at eit menneske kan oppstå.

Ein lengre versjon av dette intervjuet er tidlegare publisert i Bergensmagasinet.

Sorggrupper

13-20

DEN NORSKE KIRKE

for barn og ungdom

Til deg som er barn eller ungdom og har opplevd å miste noen

SORG – NÅR DU MISTER NOEN DU ER GLAD I

Sorg beskrives ofte som de reaksjoner vi får når vi mister noen vi er glad i. Hvordan barn og ungdom reagerer i sorgen er avhengig av mange forhold. Mange tror at sorgen er verst med en gang etter tapet. De fleste forteller likevel at det tar litt tid før de virkelig forstår hva som har skjedd og hvilke konsekvenser det vil få i livet. Noen trenger god tid før smerten har blitt håndterlig slik at de orker å snakke om det som er vondt. Belastningen på barn og unge i sorg er større enn de fleste voksne tror. Kontakt med venner kan være vanskelig fordi de ikke helt forstår hvordan det er å miste noen.

DET ER IKKE ALLTID LETT Å SNAKKE OM DET

Det å treffe andre barn og unge som har opplevd sorg kan være en lettelse for mange.

Målet med gruppen er å:

- lære om ulike tanker og reaksjoner som kan komme i sorg
- gi en opplevelse av gjenkjenning, dvs. at andre har det på samme måte som en selv
- gi forståelse, dvs. at andre vet hva man går igjennom
- styrke mestringsevne og selvfølelse

PRAKTISK INFORMASJON

- Gruppene er for barn og ungdom i Bergen
- Gruppene blir organisert i aldersbestemte grupper
- Samlingen varer i 1,5-2 timer hver gang
- En gruppe starter når det er nok deltakere
- Løpende påmelding
- Tilbudet er gratis
- Gruppene er åpne for alle, uansett livssyn
- Gruppene ledes av to gruppeledere som kan ha ulik utdanning og bakgrunn, som foreksempel pedagog, helsesykepleier, sykepleier, sosionom, diakon, prest og andre
- Alle har taushetsplikt

PÅMELDING

Påmelding sendes til koordinator for arbeidet; Åshild Høllesli Frantzen, diakon i Fana og Ytrebygda menigheter.
Telefon: 4707 2899
E-post: af847@kirken.no
(kun opplysninger om navn og alder på barnet, adresse og telefonnummer)

Sorggrupper i Bergen for barn og ungdom er et samarbeid mellom Fana og Ytrebygda menigheter, Loddefjord og Olsvik menigheter, Åsane menighet og 13-20.

«Vær deg selv. Stå opp for andre»

Vi er heldige i Åsane menighet, som har så mange flotte ungdommer «med på laget» i menighetsarbeidet vårt!

AV RITA ELDHOLM, DIAKON

Helgen 19. - 21. august reiste 34 ungdommer og unge voksne på ungdomslederweekend til Dyrkolbotn Fjellstove. Rita (diakon), Arne (prest), Siri (ungdomsarbeider), Gøran (ungdomsarbeider) og Edel (kjøkkenansvarlig) var også med, og Ole Arthur (konfirmantansvarlig) og Ingrid (leder for trosopplæringen) kom innom på besøk på lørdagen.

Gjennomgangstemaet for leiren var «Skapt av Gud, elsket og uendelig verdifull» og «Du skal elske nesten din som deg selv». 23 av ungdommene våre deltar på ettårig minilederkurs; MiLK i menigheten vår. Kursopplegget er utarbeidet av Norges KFUK-KFUM, og deres motto er «Vær deg selv. Stå opp for andre».

Undervisningen tok utgangspunkt i dette, og vi utforsket sammen ulike sider ved det å være medarbeider i barne- og ungdomsarbeidet i Åsane menighet. Vi hadde også semesterplanlegging for ulike grupper i menigheten, og ungdommene laget bønnevandring med ulike stasjoner:

- Vi fikk skrive noe vi var takknemlig for på røde hjerter og henge dem på takketreet.
- På tjenestetreet kunne vi henge grønne hjerter der vi hadde skrevet ned en god gjerning vi ville gjøre for noen.
- Ved trøstekorset kunne vi legge ned en stein som symboliserte noe vi synes var tungt og vanskelig å bære på.
- På tilgivelsekorset kunne vi henge lapper som vi hadde skrevet noe vi var lei oss for eller angret på.
- Vi kunne også få tenne våre små lys i et stort Jesus-lys, eller bare sitte stille og lytte til musikk.

Noen av helgens høydepunkter var bli-kjent-leker, taco-galla-middag og underholdningskveld med lek og konkurranser. Flere i gjengen fikk seg også et forfriskende bad i vannet på Dyrkolbotn. Det er en utrolig fantasi og fantastisk mye humor i denne flotte ungdomsgjengen!

Det er svært viktig for oss at Åsane menighet skal være en trygg plass for alle barn, unge og voksne. Derfor fikk også ungdomsmedarbeiderne undervisning om kirkens arbeid for å forebygge grenseoverskridende atferd. Det er viktig for oss å være bevisst på hvilken kultur vi har i fellesskapet vårt.

Søndag feiret vi nattverdsgudstjeneste sammen, og skrev gode ord på lapper til hverandre. Lappene tok vi med oss hjem, så de gode ordene kan varme oss i hverdagene som kommer. Vi er heldige i Åsane menighet, som har så mange flotte ungdommer «med på laget» i menighetsarbeidet vårt!

LEDERSAMLING I DYRKOLBOTN: Det er en utrolig fantasi og fantastisk mye humor i denne flotte ungdomsgjengen!

Glimt fra lederweekenden

Klubbene trives og blir flere

Klubbarbeidet er en av de virksomhetene du kan støtte gjennom givertjenesten i Åsane menighet. Dette er et arbeid som betyr mye for dem som nyter godt av det.

AV ROLF A. RASMUSSEN

Åsane menighet driver to klubber for mennesker med psykisk utviklingshemming, en for tenåringer (Klubb pluss) og en for unge voksne (Klubb ekstra). Det har vært vanskelig å drive dem når pandemien satte begrensninger, men i vår var tiden inne for å komme tilbake i gjenge.

Riktignok har været satt noen begrensninger på planlagte utflukter, men desto kjekkere er det å møtes i kirken. Særlig har Klubb ekstra satt pris på å flytte tilbake til ungdomsavdelingen, der det sosiale samspillet har glidd lettere enn i Torgstuen.

1. juni var det likevel Torgstuen som var stedet da begge klubbene møttes til felles avslutning av vårsemesteret. God mat og drikke hørte naturligvis med, men på programmet sto også «Åpen scene», der medlemmene kunne bidra med sang, dans og leker. Det å stå foran de andre er naturligvis skummelt, men flere våget seg likevel frempå. De ble tatt imot med velvilje og applaus. God stemning før sommeren lover godt for fortsettelsen til høsten.

Da skal også et tredje tiltak settes ordentlig i gang – rettet mot de som er blitt eldre enn de unge voksne. Det blir samlinger på tre lørdager i høst: 1. oktober, 5. november og 3. desember.

Vil du bli fast giver til Åsane menighet? Bruk denne QR-koden.

ÅPEN SCENE: Rebekka, Bengt Morten og René trivdes på scenen.

VELKOMMEN TIL KIRKEN!

11. september – Vingårdssøndag

Matt. 19, 27-30 Forsakelse og lønn

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/sokneprest Lars Petter Eide og kantor Maria Spikkeland. Konfirmantpresentasjon.

Åsane kirke kl. 13: Gudstjeneste v/sokneprest Lars Petter Eide og kantor Maria Spikkeland. Konfirmantpresentasjon.

18. september – 15. s. i treenighetstiden

Joh. 15, 9-12 Elsk hverandre som jeg har elsket dere

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/vikarprest Jon Abelsæth og kantor Gerd Inger Eide Yddal. Speiderjubileum. Natverd. Kirkecaffe.

Åsane kirke kl. 18: Lovsangsgudstjeneste v/prest Arne Mullen og lovsangsgruppe. Natverd. Kveldsmat med Pusterom i kirkestuen. Pit Stop i ungdomsavdelingen.

25. september – 16. s. i treenighetstiden

Matteus 11, 16-19 Likegyldighet og visdom

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/sokneprest Lars Petter Eide og kantor Jon Stubberud. Natverd. Kirkecaffe.

2. oktober – 17. s. i treenighetstiden

Markus 5, 35-43 Jesus vekker opp en liten jente

Åsane kirke kl. 11: Familiogudstjeneste v/vikarprest Jon Abelsæth og kantor Gerd Inger Eide Yddal. Høsttakkefest. Dåp. 4-årsbok. Kirkecaffe.

Haukås - Lærerhøyskolen kl. 11: Familiogudstjeneste v/Arne Mullen og Lars Petter Eide. 4-års bok. Barnekor. Kirkecaffe.

9. oktober – 18. s. i treenighetstiden

Markus 1, 40-45 Jesus helbreder en spedalsk

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/vikarprest Jon Abelsæth og kantor Gerd Inger Eide Yddal. Dåp.

16. oktober – 19. s. i treenighetstiden

Lukas 9, 57-62 Kall til oppbrudd og etterfølgelse

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/sokneprest Lars Petter Eide og kantor Gerd Inger Eide Yddal. Honnørklubben deltar. Natverd. Kirkecaffe.

23. oktober – 20. s. i treenighetstiden

Matteus 18, 1-11 Vend om og bli som barn

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/prest Børge Ryland og kantor Jon Stubberud. Presentasjon av konfirmant pluss. Kirkecaffe.

30. oktober – Bots- og bønnedag

Lukas 15, 11-32 Sønnen som vendte hjem

Åsane kirke kl. 11: Familiogudstjeneste v/kapellan Jon Zimmermann og Maria Spikkeland. Dåp.

Åsane gamle kirke kl. 11: Gudstjeneste for Bots- og bønnedag v/vikarprest Jon Abelsæth og kantor Gerd Inger Eide Yddal. Natverd.

6. november – Allehelgensdag

Lukas 6, 20-23 Salige er dere

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/vikarprest Jon Abelsæth og kantor Gerd Inger Eide Yddal. Natverd.

Åsane kirke kl. 16: Minnegudstjeneste v/sokneprest Lars Petter Eide, diakon Rita Eldholm og kantor Gerd Inger Eide Yddal.

Haukås - Lærerhøyskolen kl. 11: Gudstjeneste v/Arne Mullen. Natverd. Søndagsskole. Kirkecaffe.

13. november – 23. s. i treenighetstiden

Matteus 24, 35-44 Dagen og timen kjenner ingen

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/sokneprest Lars Petter Eide og kantor Jon Stubberud. Besøk fra Areopagos. Natverd. Kirkecaffe.

Åsane kirke kl. 13: Gudstjeneste v/sokneprest Lars Petter Eide og kantor Jon Stubberud. Dåp.

Åsane kirke kl. 18: Lovsangsgudstjeneste v/prest Arne Mullen og lovsangsgruppe. Natverd. Kveldsmat med Pusterom i kirkestuen. Pit Stop i ungdomsavdelingen.

20. november – Domssøndag – Kristi kongedag

Johannes 9, 39-41 De som ikke ser, skal bli seende.

Åsane kirke kl. 11: Gudstjeneste v/kapellan Jon Zimmermann og kantor Gerd Inger Eide Yddal. Dåp og natverd.

Åsane gamle kirke kl. 11: Gudstjeneste v/vikarprest Jon Abelsæth og kantor Jon Stubberud. Dåp.

SLEKTERS GANG

Døpte I ÅSANE KIRKE

22.05.2022

EMMA BENJAMINSEN DALE
MIA-MARIE HALLAND
ULRIK WIHK HAUGE
OLAV SØREIDE

29.05.2022

ELINE LARSEN HORDVIK
ISAK JOHME SOLHAUG
FRIDA TELLEFSEN

12.06.2022

OTHELIA OLIVE ANDREA MALMGREN HOLEN
OLIVE BIRKELAND HORDVIK
ABEL MELBØE RISHOLM
HAILEY TVERDAL WASHER

16.06.2022

NOEL ENEAS HANNISDAL
GUSTAV HERLAND
VILJE HERLAND
HELLE TANDSTAD-GUNDERSEN
MAGNUS TERTNES

19.06.2022

ARIANA BERGLIE-HOVLAND
ANNA SOFIA HANSEN
JOHANNE KVALHEIM
HENRIK BERLAND MO

03.07.2022

MARIA TOBIASSEN BRATLAND
FRIDA TVEDT HORVITH
MARIUS HAUG JOHANSEN
INGEBJØRG HAUGE PRESTHUS

17.07.2022

THEODOR VIGEN JOHANNESSEN
BENJAMIN VEDÅ JOHANSEN
MATTIO LEKNES

31.07.2022

OLIVER LØNØY MATTHIESEN

LINNEA STAKSTON STOKKENES
FINN WILLIAM VIK

14.08.2022

EMILIE GRUBEN
ANTON NYGÅRD GUNDERSEN
ARON RYLAND JOHANSEN
JULIANNE SOLTVEDT MERKESDAL
JAKOB JOHANSEN PEDERSEN
ELLA ADELIN LÅSTAD RODIN
NATHALI EIKÅS SJØSTRØM
KASPER HÅVARDESTUN STEVNEBØ

Vigde I ÅSANE GAMLE KIRKE

14.05.2022

INGVILL LANDØY OG STIAN RAMM LANDØY
REBEKKA MJANES MONSEN OG KRISTIAN NORDLAND

21.05.2022

MIA KRISTIN BOGETVEIT NYGARD OG SVERRE HEGGHEIM
NATALIE NESSET OG MARKUS MOLLANDSØY

28.05.2022

CAROLINE PETERSEN OG TOM CHRISTIAN TOLLESHAUG
CASSANDRA HAUSKEN OG CAMILLA TUFT GROV

04.06.2022

LINE JOA TVEDT OG ESPEN WALLACHER HAUKÅS
CELINE BJØRKHaug GJENDEMSJØ OG OSCAR JOHAN ERIK KVARNVIK

11.06.2022

MARIA KÅRBØ HANSEN OG EIRIK DALE

18.06.2022

EVA TRAN OG TONNY CHRISTER STURE SÆTHRE
MARIA AUGUSTA OTILLIE HELLAND OG ERIK ROSSELAND TUNESTVEIT
MAREN HAUKAAS SANDVIK OG KJETIL OSBERG JAKOBSEN

25.06.2022

IDA-MARIE MAUSTAD OG VEGARD HAALAND
ANNABEL HAUGE OG ØRAN FREDRIKSEN

02.07.2022

REBECCA LORRAINE LARSEN OG OLE ANDREAS BOLAND

09.07.2022

SIV MARIE MIDTUN OG VEGARD NYHAMMER OLSEN
MARIA REIGSTAD OG MARTIN SØRDAL

23.07.2022

HANNE INDERHAUG OG ØYVIND DAHLE ÅDLAND
LENA-MARIA FRIVIK OG ROGER MADSEN

30.07.2022

GAI THILJE OG ESPEN RINGKJØB STOKKE
CECILIE ALEXANDRA ØRBECK OG KASPER HELLAND

06.08.2022

ANNELISE BREISTEIN ELDE OG EIVIND BJØRNØY
TATEVIK HARUTYUNYAN OG CHRISTER ANDRE FLATØY
NATALIE HANEVIK OG DANIEL STENESTØ

13.08.2022

BJØRG BERYL CELIN OG FREDDY NATÅS

20.08.2022

STINE ANDERSEN SÆTRE OG STIAN HEIDE MARTINSEN
LISE MARI SYSTAD OG STIAN CHRISTER HANSEN

VIGDE I ÅSANE KIRKE

13.08.2022

VIBEKE RØEN OG BJØRN TORE JACOBSEN

Døde

06.05.2022 CATE-EIVOR WESENBERG-MYHRE

09.05.2022 JAN ROAR SULEBAK

10.05.2022 EIVIND JOHAN JOHANSEN

11.05.2022 AUD BERIT NESSET

17.05.2022 ARNE BREKKHUS

18.05.2022 KAARE MARTIN ERVIK

19.05.2022 OLE EDMUND KRISTIANSEN

21.05.2022 OVE TJØRE

24.05.2022 CHARLOTTE ESPELID KNUDSEN

26.05.2022 AUD FASTELAND

26.05.2022 LAILA MARIE HANSEN

28.05.2022 INGELEIV HANSEN

29.05.2022 TRYGVE INGBRIGTSEN

01.06.2022 ULFARNESEN

05.06.2022 MARIT MONSEN

06.06.2022 ODDMUND HORNE

08.06.2022 KJELL ARVID STEINESTØ

11.06.2022 AGNES MARIE ESPELAND

13.06.2022 DORTHEA BERGE

16.06.2022 LINDA NIELSEN

18.06.2022 KATE EBBESVIK

20.06.2022 UNNI KVALHEIM SUNDFØR

21.06.2022 ENDRE KVAMME

22.06.2022 PER LEON WISNES

25.06.2022 MARTHA ØLNES

29.06.2022 LARS NORVALD BJØRNDAL

04.07.2022 BIRGIT KONSTANSE FESTE

07.07.2022 IRENE KNUDSEN

10.07.2022 MAGNE BIRGER FLOEN

14.07.2022 KIRSTEN IRENE OLSEN

15.07.2022 AUD MÅLFRID MARKHUS

21.07.2022 KIRSTEN JOHANNE HELLE

25.07.2022 BRITA HJELMUM PRESTTUN

30.07.2022 SVEIN RASMUSSEN

02.08.2022 ESTHER KRISTINE HOLMAR

02.08.2022 MERITA ANDERSEN

04.08.2022 BJARNE LEON HAUGLAND

06.08.2022 INGRID ELFRIDA FØRLAND

07.08.2022 BRITT HUNDVEN

08.08.2022 MARY SAGSTAD

13.08.2022 JARLE BREISTEIN

15.08.2022 GUNNVOR HUSDAL

Rettelse og beklagelse

Navnet på en avdød ble skrevet feil i Kirketorget nr. 1 2022. Korrekt navn er Peter Gabriel Håkansson, død 4. desember 2021. Vi beklager overfor pårørende.